

Perivoj Zrinski

news

PONEDJELJAK 1. KOLOVOZA 2022. BROJ 13.

GLASILO MEĐIMURSKE PRIRODE - JAVNE USTANOVE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Perivoj Zrinski - srpanj 2022.

UVODNIK

Iako spomenici parkovne arhitekture nisu obuhvaćeni međunarodnom klasifikacijom zaštićenih područja prirode (IUCN), Perivoj Zrinski ipak je zaštićen prema hrvatskom Zakonu o zaštiti prirode od rujna 1975. godine. Kako je Perivoj mnogima pri srcu, a svojom pozicijom i značajem pak u fokusu javnosti, radi lakšeg protoka točnih informacija objavljujemo ovo glasilo kao digitalni (PDF) dvotjednik.

Sve informacije i činjenice iznesene u Glasilu su točne, provjerene i nedvojbene, te ne ostavljaju mogućnost bilo kakvih prijetora ili krivih interpretacija. Za neinformirane, ali demokratski slobodne interpretacije služe društvene mreže. Glasilo ne izlazi u sklopu bilo kojeg projekta, već kao dio redovne misije Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode.

Opazite! Četrnaesto izdanje glasila Perivoj Zrinski news bit će objavljeno u ponedjeljak 12. rujna 2022. godine.

**U ČAKOVCU ODRŽAN međunarodni Stručni skup
“Priroda kao zadaća – praktična iskustva u upravljanju
zaštićenim prirodnim područjima”**

Okupili smo više od 60 stručnjaka iz Mađarske, Slovenije i Hrvatske

Gradonačelnica Cividini i župan Posavec s izlagačima tema stručnog skupa

- Skup je iznjedrio suglasnost nastavka provedbe svih kvalitetnih upravljačkih aktivnosti u zaštićenim prirodnim područjima u pograničnom području država Mađarske i Hrvatske, ali i Slovenije. Jedan od prijedloga je organiziranje zajedničke međunarodne volonterske akcije čišćenja strme riječne obale za bregunice.

U organizaciji Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode održan je međunarodni stručni skup “Priroda kao zadaća – praktična iskustva u upravljanju zaštićenim prirodnim područjima”.

Organiziran je u sklopu projekta Eco Bridge i održan u multimedijalnoj dvorani Tehnološko-inovacijskog centra Međimurje (TIC) u Čakovcu. Skup je prigodno organiziran 11. srpnja 2022. godine, na dan kada je

obilježena deseta godišnjica proglašenja prekograničnog Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav između Hrvatske i Mađarske.

Okupilo se više od 60 stručnjaka iz Mađarske, Slovenije i Hrvatske koji su razmijenili praktična iskustva u upravljanju zaštićenim prirodnim područjima uključujući NATURA 2000 područja i područje Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav.

Sudionike su pozdravili i međunarodni stručni skup otvorili Matija Posavec, župan Međimurske županije i Ljerka Cividini, gradonačelnica Čakovca. Izlagače tema i goste je uvodno pozdravio ravnatelj Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode Siniša Golub, kazavši:

- Europski projekti služe da nas zbliže. Posljednjih dvadeset godina u domeni zaštite prirode Hrvatske dogodio se kvantni skok u smislu različitosti aktivnosti kojima se bavi struka, a same teme zaštite prirode značajno su ušle u *mainstream*. Prekogranični rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav između Hrvatske i Mađarske proglašen je u srpnju 2012. godine, a 2021. godine područje toka triju rijeka objedinjeno je u prvi pentalateralni rezervat biosfere u svijetu pod zaštitom UNESCO-a, čime je održavanje ovog stručnog skupa upravo u Međimurskoj županiji još značajnije.

U radnom dijelu izlagači tema bili su Boleslaw Slocinski, mag. geog. (Udruga Biom), Gregor Domanjko (Javni zavod Krajinski park Goričko), Iva Šošćarić, mag. biol. mol. (Udruga Biom), dr. sc. Mihaela Mesarić (Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode), dr. sc. Biljana Janev Hutinec (Javna ustanova Maksimir za upravljanje zaštićenim područjima grada Zagreba), mr. sc. Siniša Golub (Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode), dr. sc. Sandra Golubić (Međimurska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša), Anja Cigan s temom koju je pripremila sa suradnicima Monikom Podgorelec i Aleksanderom Korenom (Zavod Republike Slovenije za varstvo narave), Imre Simonyai (Grad Letenye), Máté Magyari (Nacionalni park Balaton), Ákos Klein, PhD (Barn Owl Foundation) i Lana Jelić, mag. ekol. (Javna ustanova Maksimir za upravljanje zaštićenim područjima grada Zagreba). Konferansu je vodila Sara Srša iz Međimurske prirode.

Knjiga sažetaka

Izlaganja stručnjaka predstavljena su u Knjizi sažetaka. Objavljena je u digitalnom obliku, trojezična je (na hrvatskom, mađarskom i engleskom) te sadrži sveukupno 28 stranica.

FOTOGALERIJA: Međunarodni Stručni skup na temu "Priroda kao zadaća - praktična iskustva u upravljanju zaštićenim prirodnim područjima

foto: Davorin Mance

izlagač: Boleslaw Slocinski, mag. geog.; Udruga Biom
tema: **Borba protiv krivolova u zaštićenim područjima - iskustva udruge Biom iz Neretve i Drave**

izlagač: Gregor Domanjko; Javni zavod Krajski park Goričko
tema: **Upravljanje livadnim staništima i vrstama u Natura 2000 području Goričko**

izlagač: Iva Šoštarić, mag. biol. mol.; Udruga Biom
tema: **Ornitološki kamp - vrijedan doprinos upravljanju Parkom prirode Učka**

izlagač: dr. sc. Mihaela Mesarić; Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode
tema: **Kako smo stvorili zajednicu aktivnih građana za zaštitu prirode Međimurja?**

izlagač: dr. sc. Biljana Janev Hutinec; Lana Jelić, mag. ekol.; Javna ustanova Maksimir za upravljanje zaštićenim područjima Grada Zagreba
tema: **Kako smo otvorili Gradski prozor u prirodu?**

izlagač: mr. sc. Siniša Golub; Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode
tema: **Informalno učenje od najboljih**

izlagač: dr. sc. Sandra Golubić; Međimurska županija, Upravni
odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša
tema: Zaštita prirode i sustav zaštite od poplava Međimurja

izlagač: Anja Cigan; Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
tema: Značajan napredak u očuvanju i obnovi rijeke Mure u Sloveniji

izlagač: Ákos Klein PhD; Barn Owl Foundation
tema: Conservation research and development in Zala County
in the Eco Bridge project

izlagač: Máté Magyari; Nacionalni park Balaton
tema: Conservation research and development in Zala County
in the Eco Bridge project

izlagač: Imre Simonyai; Grad Letenye
tema: Fish and wild life along the border

izlagač: Lana Jelić, mag. ekol.; Javna ustanova Maksimir za
upravljanje zaštićenim područjima Grada Zagreba
tema: Invazija u tijeku

Uređene staze, postavljeni koševi za otpad

Perivoj Zrinski - srpanj 2022.

Brojni posjetitelji Porcijunkulova, najveće turističke manifestacije Međimurske županije, zasigurno su opazili nove detalje uređenja Perivoja Zrinski koji su bili odrađeni unutar projekta Eco Bridge. Nakon što su sredinom svibnja na određenim ploham posađene trajnice, na dijelovima postojećih

asfaltiranih staza stavljen je novi sloj asfalta, a zelene površine uz te staze su uređene. Postojeće šljunčane staze dopunjene su i izravnete novom sipinom. Postavljeni su novi koševi za otpad, te su uređene klupice za sjedenje. Time su planirani radovi u Perivoju Zrinski unutar projekta Eco Bridge završeni.

Nažalost, neki od tek postavljenih koševa za otpadke, već nakon par dana dobili su novi izgled – išarani su potpisima koji nemaju apsolutno nikakav značaj, već se samo mogu nazvati – vandalizmom i uništavanjem gradske javne infrastrukture.

Stop “ćelavim” travnjacima!

Pogledom na okućnice i parkove gradova uviđamo standard uređenja zelenih površina koji podrazumijeva kratko podšišanu jednoličnu tratinu. Svima nam se sviđa uređena priroda, no znanost dokazuje suprotno.

Česta košnja dokazano je loša za prirodu. Zagrijava i isušuje tlo, sprječava cvatnju biljaka koje su važan izvor peludi i nektara za oprašivače jer u trenutku kada parkom prođe kosilica oprašivači i brojne druge životinje odjednom ostaju ne samo bez hrane nego i skrovišta što znači da se i smanjuje bioraznolikost.

Gradovi su mjesta gdje je velika gustoća naseljenosti te su povećani pritisci na prirodu kao što su zagađenje i klimatske promjene te postaje jasno da je ozelenjivanje gradova neophodno za održivu budućnost i ljudsko zdravlje. Ozelenjivanje gradova više nije samo novi trend i znanstvena preporuka, već i jasno definiran cilj globalnih politika. Gradovi zaista mogu postati zelene oaze, ali su nam potrebne manje preinake u načinu

upravljanja zelenim površinama: prvenstveno smanjenje korištenja pesticida i promjena u režimu košnje. Preporuke su npr. da na dijelu travnatih površina uspostavimo otok trave koji se kosi samo 4 puta godišnje i traku uz rub travnjaka ili veću površinu koja se kosi samo jednom godišnje. Ovo je jedan od oblika takozvane mozaične košnje. Iako se sve površine kose, ne kose se sve u isto vrijeme, tako da je u svakom trenutku barem dio površine u cvatu.

Ako ste dio građanstva koji zazire od bilo kakvih „buba“ (korisne one čovjeku ili ne) pa vas je svega ovoga ipak pomalo strah, imajte na umu da se porastom većeg broja različitih vrsta kukaca zapravo sprječava naježda pojedinih vrsta kukaca, često upravo vrste koje nazivamo „štetnici“. Veća raznolikost znači i veću raznolikost prirodnih neprijatelja te općenito pomiče vagu u smjeru ekološke ravnoteže, i u smjeru porasta broja drugih, većih predatora kao što su recimo lastavice, kos i sjenica koje se hrane kukcima čime se povećava bioraznolikost.

Travnjak koji podržava bioraznolikost.

Izrazito intenzivna košnja cijelih travnjačkih ploha trebala bi se izbjegavati.

Kako je gugutka postala grlica?

Prava grlica je europski starosjedilac, a nekada je bila čest stanovnik poljoprivrednih površina oko naselja. Grlica je vrsta koja je danas ugrožena iz više razloga: promjene u poljoprivredi (kroz pretjerano korištenje pesticida), stradavanje na selidbenom putu i klimatske promjene. Gugutka je s druge strane indijska vrsta i započela je svoje širenje Europom tek početkom 20. stoljeća. Gugutka je vrsta koja je zapravo potisnula domaću vrstu, grlicu, jer lakše pronalazi hranu te je prilagodljivija na promjene u okolišu. Gugutka ne seli na jug, što povećava njeno vrijeme gniježđenja.

Kako se gugutka sve više približavala ljudima zbog bolje prilagodbe, a izgledom je podsjećala na grlicu, na kraju joj je i ukrala ime.

foto izvor: Pixabay

Gugutka (lat. *Streptopelia decaocto*)

Česta je stanarica gradova i sela. Gnijezdi se u nizinama po farmama, parkovima i vrtovima gdje ima gustog drveća za gniježđenje. Ljudi ju često pogrešno nazivaju grlica.

Pješčano je sive boje s karakterističnom sivom ogrlicom na vratu.

Glasanje joj se sastoji od tri sloga koje se obično oponaša frazama: *Kupuj kruh* ili poznatije u Međimurju *Kajjoš spiš*.

Zvukove glasanja možete slušati na sljedećoj poveznici:

<https://xeno-canto.org/species/Streptopelia-decaocto>

Prepoznatljiva je po crno-bijelim prugicama na vratu.

foto izvor: udruga BIOM (RSPB)

Grlica (lat. *Streptopelia turtur*)

Za razliku od gugutke, grlica nastanjuje nizinske listopadne šume i šikare s obilnim grmljem. Česta je na mozaičnim poljoprivrednim površinama. U Hrvatskoj je prisutna samo ljeti (od svibnja do kolovoza), dok zimuje južnije od Sahare.

Prepoznatljiva je po crno-bijelim prugicama na vratu i pokrovnim perima krila išaranim da sliče na oklop kornjače.

Pjev je prepoznatljivo duboko oštro predenje „turrurr turrurr turrurr“.

Zvukove glasanja možete slušati na sljedećoj poveznici:
<https://xeno-canto.org/species/Streptopelia-turtur>

Drozd bravenjak, šumska sova i brgljez u Perivoju Zrinski

Unutar projekta Eco Bridge provedene su i aktivnosti vezane uz trening prepoznavanja ptica. Ta nadasve zanimljiva, poučna, ali ujedno i zahtjevna edukacija krenula je početkom 2022. godine i završena je krajem srpnja. Trening prepoznavanja ptica polazilo je dvadesetak polaznika. Edukacija je organizirana u suradnji s udrugom BIOM, a proveli su je orintolozi Iva Šoštarić i Bolesław Słociński. Unutar treninga organizirano je niz odlazaka na teren i edukativnih predavanja.

Polaznici treninga uspješno su položili zahtjevan ispit za koji je trebalo znati prepoznati 160 vrsta

ptica i 130 pjevova ptica koje žive u području sjeverozapadne Hrvatske odnosno na području Međimurske županije. Dio edukacije za prepoznavanje ptica održan je i u Perivoju Zrinski. Jedan od zanimljivih nalaza i opažanja vrsta u Perivoju Zrinski bili su drozd bravenjak, šumska sova i brgljez.

Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode organizirala je unutar projekta Eco Bridge i nekoliko javnih promatranja ptica na Marini Prelog te protekle subote, 30. srpnja na poučnoj stazi Svetomartinska Mura.

IMPRESSUM

Perivoj Zrinski news

Glasilo Međimurske prirode - Javne ustanove za zaštitu prirode, 2022.

Nakladnik: Međimurska priroda, Trg međimurske prirode 1, Križovec, 40315 Mursko Središće

e-mail: medjimurska.priroda@gmail.com, www.medjimurska-priroda.info

Uredništvo: Sara Srša, Velimir Bašek, Mihaela Mesarić, Zoran Šardi, Monika Cindrić

Glavna urednica: Sara Srša; **Dizajner i novinar:** Roberta Radović

Foto: Davorin Mance, Pixabay, udruga BIOM (RSPB), arhiva Međimurska priroda

Napomena: Glasilo Perivoj Zrinski news nije dio projekta Eco Bridge.